

Co nového v BOZP ve stavebnictví?

Příležitost k diskuzi a výměně názorů z tohoto mimořádně rizikového odvětví, měli účastníci semináře BOZP ve stavebnictví, který se konal 20. září v Praze v rámci celoevropské kampaně Zdravé pracoviště 2010 – 2011 zaměřené na bezpečnost práce při údržbě.

Seminář uvedli **JUDr. Anna Samková** a **JUDr. Pavel Dvořák** z Oddělení bezpečnosti práce Ministerstva práce a sociálních věcí. Zdůraznili důležitost tohoto setkání a připomněli, že stavebnictví je nejúrazovější oblastí. Každý desátý pracovní úraz s pracovní neschopností se stane ve stavebnictví a v tomto sektoru a se také stane každý pátý smrtelný pracovní úraz.

Novinky v resortu MPSV

V rámci sociální reformy probíhá řada kontrol, které se konají za účasti úřadu práce, orgánů inspekce práce, České správy sociálního zabezpečení, v případě potřeby i policie a dalších orgánů státní správy. Hlavním cílem je potírání nelegálního zaměstnávání.

V souvislosti s novelizací zákona č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále zákon 309), se chystá změna ohledně udělování akreditace k provádění zkoušky z odborné způsobilosti. Žadatel o udělení akreditace při podání žádosti musí zaplatit náklady řízení. To není možné, protože při podání žádosti nejsou náklady známy. Bylo tedy rozhodnuto o postupu podle zákona o správních poplatcích. Žádost týkající se akreditace se s ohledem na složitost a rozsáhlost návrhů zpoplatní stanovenou částkou podle typu žádosti - udělení akreditace, změna, prodloužení (do výše 5000 Kč).

Další změna se týká odborné způsobilosti v prevenci rizik. Zákon 309 nabyl účinnosti v r. 2007 a obsahoval ustanovení, že osvědčení o odborné způsobilosti v prevenci rizik platí na dobu neomezenou. Novela tohoto zákona, provedená z. č.189/2008 Sb., stanovila, že zkouška se opakuje po 5 letech. Fyzické nebo právnické osoby, které získaly osvědčení do 30.6. 2008, by měly toto osvědčení tím pádem na dobu neomezenou, ti další na dobu 5 let. Došlo k rozhodnutí, že díky novele se zkouška bude opakovat po pěti letech u všech odborně způsobilých osob. Ti, co zkoušku absolvovali do 30.6.2008, budou mít 2 roky na to, aby si druhou zkoušku doplnili.

Dále se plánuje 3. ročník kulatého stolu, kde se scházejí akreditované osoby k provádění zkoušky z odborné způsobilosti společně se zástupci inspekce práce a kam byli zváni i účastníci ze Slovenska. Navázaná spolupráce se ukázala jako velice přínosná. Tato setkání se nadále budou soustředit na způsob dalšího vzdělávání OZO v prevenci rizik, periodicitu zkoušek atd.

V Národním akčním programu Rady vlády pro BOZP na léta 2011 – 2012 se problematice stavebnictví a hlavně zákona 309 věnuje mimořádná pozornost. Předmětem značného zájmu se také stává profese koordinátora BOZP na staveništi (dále jen koordinátor).

O čem se hovořilo na semináři

Ing. Karel Škréta z Výzkumného ústavu bezpečnosti práce ve své přednášce na téma Pracovní úrazovost ve stavebnictví čerpal ze statistiky pracovních úrazů na BOZPnfo.cz.

Ve stavebnictví v r. 2010 bylo 29 smrtelných pracovních úrazů, z toho 11 úrazů cizinců. Na nejrizikovějších pracích se často podílejí OSVČ. Tato skupina pracovníků má nejnižší povědomí o BOZP. Podle informací Státního úřadu inspekce práce ve zjišťovaných závadách je na prvním místě neposkytnutí OOPP. Mezi další, často se vyskytující, problémy patří: práce ve výškách, na střeších – na volných okrajích se pracovníci pohybují bez zajištění, montáž konstrukcí je prováděna bez zajištění, nedostatečné kotvení a ztužení u lešení, chybí technologické postupy nebo jsou příliš složité, u zemních prací bývá nedostatečné zabezpečení stěn výkopů, zemina je nakládána k hraně výkopu, okraj výkopu je nadměrně zatěžován. U bouracích a rekonstrukčních prací není vymezen před započítím prací ohrožený prostor a není zajištěn proti vstupu nepovolaných osob. Při přerušení bouracích prací není zajištěna stabilita bourané konstrukce. V neposlední řadě je také zjišťována nedostatečná péče o technický stav strojů.

Náročnou činnost koordinátora, který by měl spolupracovat se všemi zúčastněnými stranami, je třeba zahajovat již ve fázi přípravy dokumentace stavby. **Bc. Vladimír Mílek**, předseda sdružení Společná vize, o jehož činnosti průběžně na BOZPinfo informujeme, svou přednášku doplněnou o řadu fotografií z konkrétních staveb, zaměřil prakticky. Týkala se práce na výzkumném úkolu MPSV "Metody a způsoby práce koordinátora BOZP na staveništi", každodenních činností koordinátora, při nichž často hraje roli mimořádná událost, plánu BOZP.

Sdružení Společná vize se také podílí na novelizaci zákona č. 309 a nařízení vlády č. 592/2006 Sb. z hlediska požadavků na koordinátora. Základní úkol, který vznikl s vydáním zákona č. 309, tedy vyškolit a uvést do praxe dostatečný počet koordinátorů, byl již splněn. V současné době je důležité, aby se zvyšovala jejich odborná úroveň. Proto budou kladeny vyšší nároky na zájemce o tuto činnost i na stávající koordinátory. Koordinátoři by měli být v průběhu platnosti svého osvědčení aktivní a měli by se také průběžně vzdělávat.

Možnost pádu je základním rizikem při údržbě fasády, střechy a teras. **Ing. Mojmír Klas, CSc.** se zabývá záchytnými a zádržnými systémy k ochraně před pádem. Na semináři vystoupil s přednáškou na téma Systémová opatření pro údržbu pláště budov. Základní právní předpisy, které se tomu věnují, jsou z. č. 183/2006 Sb., stavební zákon, vyhl. č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, nařízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích, a ČSN 73 1901 Navrhování střeš - Základní ustanovení.

Z důvodu, že absolventi stavební fakulty VUT v Brně neměli dostatečné znalosti v BOZP se na podnět MPSV stala součástí výuky na stavební fakultě VUT v Brně i bezpečnost

práce. S přednáškou Facility Management jako součást vzdělávání BOZP ve stavebnictví na vysokých školách vystoupila **Iveta Diaz**.

Akreditované předměty, jejichž nedílnou součástí je zakomponování pravidel dodržování BOZP, jsou technologie práce, ekologie a bezpečnost práce, bezpečnost při stavebních pracích, údržba a technologie rekonstrukcí a technologie betonových konstrukcí.

Závěr

„Počet úrazů se snižuje, ale nelze automaticky předpokládat, že je tento trend trvalý. Stále je důležitá hlavně prevence (například mluvit se zaměstnanci o PÚ, které se staly), je nutné zvyšovat odbornou zainteresovanost pracovníků, zveřejňovat příklady správné praxe, nedovolit, aby ekonomika stavby záporně ovlivňovala BOZP,“ říká Ing. Karel Škréta.

Praha, 3.10.2011. ZDROJ: BOZPnfo.cz,

www.koordinatori-bozp.cz